

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ วันพระ วันโกน พระพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้สำหรับให้เราแสวงหา แสวงหาสิ่งที่ดีๆ ให้กับชีวิตของเรา เงินทองมีคุณค่าทางโลก แต่เงินทองนะ ทำร้ายคนก็ได้ ทำให้คนเจริญก็ได้ ข้าวของเงินทองนะ เรามีหน้าที่ เราแสวงหา ถ้าได้มาด้วยความเป็นธรรม เพราะอะไร เพราะเราทำบุญมา คนทำบุญมามันจะมีโอกาส มีจังหวะ มีอำนาจวาสนา ทำสิ่งใดมันจะประสบความสำเร็จ

แต่คนเราทุกคนมีอุปสรรคไปทุกคน แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพราหมณ์นิมนต์ไว้แล้วลืมใส่บาตร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดานะ แต่ไม่มีใครใส่บาตร ๓ เดือน กินแต่ข้าวกล้องเอาจามบด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดานะ มีคนทำบุญมหาศาลเลย แต่เวลาถึงคราวที่มันให้ผล ชีวิตของคนเรานั้นไม่ราบรื่นตลอดไป ชีวิตของคนเรานะ แต่ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา สิ่งนี้มันจะทำให้ชีวิตของเราราบรื่น

เวลาคนมีบุญกุศลเกิด คุณิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด โลภธาตุนี้ห้วนไหว เวลาตรัสรู้นี้ห้วนไหว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปลงอายุสังขารจะปรินิพพาน โลภธาตุนี้ห้วนไหวกระเทือนเลื่อนลั่นไปหมดเลย เลื่อนลั่นเพราะอะไร เพราะอำนาจวาสนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า.. เราไม่ถึงขนาดต้องให้โลภธาตุห้วนไหวหรอก เราให้โลภธาตุของเราห้วนไหว โลภธาตุของเราคือร่างกายของเรา เวลามันมีอะไร เราคิดอะไรจะขนลุกขนพอง จะสยองเกล้า นั่นนะ โลภธาตุห้วนไหว เพราะอะไร ธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ ในร่างกายของเรานั้นห้วนไหว เราทำอะไรห้วนไหว ห้วนไหวเพื่ออะไร ถ้าเราคิดดี ทำดี เราจะปรับปรุงชีวิตของเราให้ดีขึ้น สิ่งที่ดีขึ้นนี้มันจะดีขึ้นในทางโลกนะ

สิ่งที่ทางโลก คนเกิดมาต้องมีอาหาร อาหารในวัฏฏะ อาหาร ๔ คำข้าวเป็นอาหารของมนุษย์ วิญญาณาหารเป็นอาหารของเทวดา ผัสสาหารเป็นอาหารของพรหม มโนสัญเจตนาหารอาหารของโลกธาตุที่สืบต่อเนื่องกันด้วยการสื่อสาร มโนสัญเจตนาหาร คนเกิดมาต้องมีอาหารอาหารมาจากไหน? อาหารก็มาจากเราลงทุนลงแรงเพื่อหามาเลี้ยงชีวิตของเรา นี่คืออาหารคนเราเกิดมามันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ต้องมีอาหาร อาหารนี้เป็นอาหารเลี้ยงปากนะ แล้วธรรมะละ

นี่วันพระ วันพระไปวัดไปวา ฟังธรรม ฟังธรรมเพื่ออะไร ฟังธรรมเพื่อมีสติไง ฟังธรรมเพื่อรู้จักชีวิตของเราไง ชีวิตของเรา สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือมีชีวิตของเรา เรายังมีชีวิตอยู่ เรามีลมหายใจอยู่ เรายังใช้สอยปัจจัยเครื่องอาศัยนี้อยู่ สมบัตินั้นเป็นของเรา ลมหายใจขาด เวลาเราตายไป ชีวิตนี้ขาดไหม? ชีวิตจะไม่เคยตาย จิตไม่เคยตาย จิตจะไปเกิดภพชาติต่างๆ สิ่งนี้ต้องการอาหารเหมือนกัน อาหารของจิตคือธรรมะ ธรรมะคืออะไร? ศีลธรรม จริยธรรม มันเป็นเรื่องแสดงออกของใจ ความกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องแสดงออกของคนดี ความมีหลักมีเกณฑ์ของหัวใจ จะทำแต่สิ่งที่ดีๆ สิ่งที่ดี

คนเรา มโน ปุพพัง คมา ธัมมา มโน สิ่งใดๆ เกิดที่ความรู้สึกความคิดนี้ก่อน ความคิดนี้คิดขึ้นมา คิดขึ้นมา จินตนาการขึ้นมา มีการกระทำมาเป็นมโนกรรม เป็นกายกรรม เป็นวจีกรรม สิ่งต่างๆ เป็นกรรมออกมาจากหัวใจทั้งนั้นนะ แต่ถ้าหัวใจมันดีขึ้นมา สิ่งที่มีคุณค่าคือชีวิต คือความรู้สึก

ฟังธรรมเพื่อให้สะท้อนใจไป ให้สะท้อนใจว่าเรารู้จักตัวเราเองไหม เราหาสมบัติพัสถานมาเป็นของใคร เป็นของสาธารณะ เป็นของโลก เรามีไว้เพื่อตระกูลของเรา เพื่อลูกหลานของเรา เพื่อทุกๆ อย่างของเรา...แล้วเราละ เราได้อะไร เรามีอะไรเป็นเครื่องติดไม้ติดมือเราไป ความดีความชั่วติดมือเราไป สมบัติพัสถานทำให้คนดีก็ได้ ทำให้คนทำร้ายกันก็ได้ สิ่งต่างๆ สิ่งนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ใช่ไม่มีนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสละมา สละสถานะของกษัตริย์ กษัตริย์นี้ปกครองแคว้นแคว้น เป็นสมบัติของกษัตริย์ทั้งหมดนะ ท่านเสียดสละออกมา เสียดสละครอบครัวออกมา เสียดสละลูกออกมา เสียดสละพ่อ พระเจ้าสุทโธทนะออกมา การเสียดสละออกมามีการสะท้อนใจใหม่ คนเราเสียดสละไม่มีสะท้อนใจ มันเป็นไปได้อย่างไร มันต้องสะท้อนหัวใจสิ เพราะเรารักเราสงวนของเราไม่ใช่ไหม แต่เราเสียดสละออกไปเพื่อโพธิญาณ

เราเกิดมาในวัฏฏะ เราเกิดมามีครอบครัว เกิดมาในตระกูลของเรา เราเกิดมาใช้ใหม่ เราเกิดมาในครอบครัว เราเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขใช้ใหม่ เราเสียสละออกไปเพื่อโพธิญาณ เพราะการเกิดในวัฏฏะ การเกิดการตายในวัฏฏะ มันเกิดตายๆ อยู่อย่างนี้ แต่ถ้าสละออกไป สละออกไปเพื่ออะไร ถ้าเรายังอยู่ในโลกต้องมีภาระ ต้องมีความรับผิดชอบต่างๆ มันไม่มีเวลาค้นคว้าหาตัวเอง เวลาสละออกไปหาตัวเอง สะเทือนใจของตัวเอง

โพธิญาณ โพธิญาณคืออะไร การเกิดและการตายเกิดจากไหน การเกิดและการตายมันมาจากไหน การเกิดและการตาย ปฏิสนธิจิต ทางการแพทย์พิสูจน์ได้แต่การเกิด เกิดมาจากไข่ของมารดา ถ้าไม่มีปฏิสนธิจิตมาลงจุดในไข่นั้น มันจะเกิดขึ้นมาเป็นคนได้อย่างไร แล้วปฏิสนธิจิตที่มันจุดในวิญญาณ ในไข่นั้นนะ มันมีกรรม กรรมดีกรรมชั่วของมัน แล้วเวลาพิจารณาไป สิ่งนี้มันเกิดโดยธรรมชาติ สิ่งนี้เป็นผลของวัฏฏะนะ แต่เวลาธรรมะ ธรรมะที่สะเทือนหัวใจ สะเทือนเราไง นี่ปฏิสนธิจิตของเรามันจะไปยึดพื้นที่อีก มันจะเข้าไปในไข่ จะไปอยู่ในครรภ์ อยู่ในน้ำคร่ำ มันจะเกิดอีก แล้วจะทำอย่างไรกับมัน เอาอะไรไปเลี้ยงของมัน ถ้าสิ่งนี้มันเลี้ยงดูหัวใจของเรา ถ้าเลี้ยงดูหัวใจ มันเข้าใจตามความเป็นจริงทั้งหมด

จิตนี้ผ่องแผ้ว จิตของเรามันมีการเวียนตายเวียนเกิด จิตของเราเวียนไปตามวัฏฏะ จิตของเราเวียนไปตามบุญตามกรรม สิ่งที่ทำมาแล้วนะ ทำบุญทำบาป ไม่พ้นจากของเราหรอก เป็นของเราเพราะใครเป็นคนทำ หัวใจเป็นคนสั่งให้ทำ หัวใจ ความคิดสั่งให้ทำ แล้วทำขึ้นมาแล้วใครเป็นคนรับผิดชอบ ความจำอันนั้นนะ ความสิ่งที่เรารู้สึกอันนั้นนะมันรับผิดชอบ ความดีก็ตกผลึกลงที่ใจนี้ ความชั่วก็ตกผลึกลงที่ใจนี้ แล้วอาศัยคุณงามความดี อาศัยคุณงามความดีทำบุญกุศล

ได้ฟังธรรม แล้วมันมีการค้นคว้า มีการวิริยอุตสาหะ ความเพียรชอบ “คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร” ความเพียร ความวิริยอุตสาหะ ความเพียรนะ คุณสิ บอกว่าบวชพระบวชเจ้าไปภาวนากัน ไปพักผ่อน ไปสุขสบาย...ไม่จริงเลย เราทำหน้าที่การงานกันนะ เราใช้สมองนะ เราทำหน้าที่การงานเราใช้มือใช้ไม้ของเราละ ลงทุนลงแรงทำงาน นั้นถึงว่าเราเหนื่อยยากไหม

แต่เวลาจะให้มันหยุด เวลาพระผู้ที่ปฏิบัติจะต้องให้สิ่งที่ความคิดในหัวใจหยุดให้หมดหยุดเพื่ออะไร หยุดเพื่อให้มันรู้จักตัวเอง เรานี้เป็นใคร นาย ก. นาย ข. เป็นทะเบียนบ้าน นี่เป็น

การปกครองนะ แต่หัวใจของเรา.. ชีวิตเราคืออะไร ความรู้สึกเราคืออะไร เราก็ไม่เคยเจอ แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามา...นี่คือเรา! จิตสงบ คือภาวสภาวะ คือปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตคือตัววิญญาณ ตัวพลังงาน ไม่ใช่ความคิด

ความคิดมันเป็นอาการของใจ มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากใจ.. สิ่งที่เกิดขึ้นมาจากใจไม่ใช่ใจ สิ่งที่เกิดขึ้นมาจากใจ สิ่งที่เกิดขึ้นมาจากพลังงาน ความคิดเกิดขึ้นมาจากพลังงาน ถ้าความคิดเป็นใจ ดูเรามีความคิดตลอดเวลา นี่ให้มันหยุด พอหยุดขึ้นมามันก็เข้าไปถึงเนื้อของใจ คือตัวพลังงาน นั่นนะคือชีวิตของเรา นั่นนะปฏิสนธิจิต ถ้าเป็นปฏิสนธิจิตแล้วมันมีโอกาสขึ้นมา มันย้อนกลับไปวิปัสสนา เป็นโลกุตตรปัญญา ปัญญาอันนี้เพราะเราฟังธรรม เพราะเราฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คำสั่งสอน ธรรมและวินัยเป็นคำสั่งสอน เป็นสมมุติบัญญัติ แต่ความรู้สึกของเราเป็นความจริง ความรู้สึกของเราเป็นความจริง เราฟังออกมาจากครูบาอาจารย์

“กาลามสูตร” พระพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อใครพูดทั้งหมด ไม่ให้เชื่อ ให้ฟังธรรมเพื่อกระตุ้นหัวใจ กระตุ้นให้มีความขวนขวาย แต่ไม่ให้เชื่อเพราะมันเชื่อไม่ได้ มันเชื่อไม่ได้เพราะความเชื่อมันแก้กิเลสไม่ได้ มันต้องเป็นความจริง ความจริงของใจดวงนั้นมันถึงแก้กิเลสได้ การแก้กิเลสได้ เราถึงต้องวิริยอุตสาหะ พอวิริยอุตสาหะ ภาระงานของนักบวช งานของพระงานของเจ้า งานของผู้ประพฤติพรหมจรรย์นี้อยู่เฉยๆ ตั้งสติไว้ เอาความคิดของเราให้หยุดนิ่งให้ได้ พอความคิดหยุดนิ่งแล้ว ถ้าหยุดนิ่งแล้วมันมีพลังงานของมัน สิ่งที่เกิดขึ้นที่เร็วที่สุดคือความคิด แล้วมันหยุดได้ สิ่งที่เกิดขึ้นที่เร็วที่สุดแล้วมันหยุดของมัน มันจะมีพลังงานขนาดไหน แล้วพลังงานนั้นนะ มันรื้อค้นตัวมันเอง ต้องรื้อค้นตัวมันเอง เพราะตัวมันเอง สิ่งที่เกิดผลึกในหัวใจ ความดีความชั่ว แล้วไม่ใช่ความดีความชั่วในปัจจุบันนี้ที่ไหนละ ความดีความชั่ว คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิวาสนาสติปัญญา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ความดีความชั่ว สิ่งที่น่าบໍได้ทำมา.. ทำมา.. ทำมา.. ทำมา มันก็ตกผลึกในใจมา.. ตกผลึกในใจมา.. พอตกผลึกในใจมา ใจมันก็มีอำนาจวาสนาบารมีของมัน มีอำนาจวาสนาบารมีก็มีเขวาวน์มีปัญญา มีความคิด มีความค้นคว้า มีความละเอียดใจ

คุณติ คุณความคิดของคน บางคนนี้หยาบมาก เห็นอะไรที่มันละเอียดใจขนาดไหนก็ยังไม่มีความรู้สึก บางคนหัวใจแค่มีความกระเทือนใจหน่อยเดียวมันละเอียดใจเลย.. อย่างนี้เราทำ

ไม่ได้.. อย่างนี้เราทำไม่ได้.. อย่างนี้ทำไม่ได้.. หัวใจมันก็ไม่มีการทำความชั่ว มันก็สร้างแต่คุณงามความดีของมัน เห็นไหม คุณงามความดีเป็นเครื่องดำเนินไป ดำเนินถึงที่สุด ปัญญาอย่างนี้จะเกิดขึ้น

คุณติ เชาวนัปัญญาของคนที่มีความตกลึกของใจที่มันเกิดขึ้นมา แล้วมันทำขึ้นมา ไม่ใช่ว่าอยู่ดีๆ คนจะคิดได้เหมือนกัน คนจะมีความเห็นเหมือนกัน แล้วทำแล้วจะเหมือนกัน แม้แต่พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาล เอตทัคคะ ๘๐ องค์ก็ ๘๐ วิธีการที่มีความชำนาญแต่ละองค์ที่ไม่เหมือนกัน คุณติ แล้วพระอรหันต์แต่ละองค์ที่มานะมันก็ไม่เหมือนกัน แต่ความสะอาดบริสุทธิ์เหมือนกันนะ เพราะอะไร เพราะจิตที่ทำมานั้นหลากหลายมาก มันไม่ใช่หลากหลายในปัจจุบันนะ

ปัจจุบัน คุณความคิดของคนมันหลากหลาย แล้วมันหลากหลายมาตั้งแต่อดีต หลากหลายตั้งแต่สิ่งที่มันตกลึกมาในหัวใจ มันตกลึกมานี้ แล้วจะให้เหมือนกัน มันเป็นไปได้อย่างไร... มันเป็นไปได้ไม่ได้! สิ่งที่เป็นไม่ได้ คุณติ ผลไม้ เมล็ดผลไม้แต่ละชนิดมันปลุกลงดินไป มันเกิดขึ้นมามันก็เป็นชนิดของมันใช่ไหม จิตที่มันมาเกิดนี้ก็เหมือนกัน จิตของมัน จิตที่มันสร้างมา เราทำของเรา นี่ทำบุญกุศลที่ว่าทำบุญแล้วไม่ได้บุญๆ นะ.. บุญคืออะไร? บุญ คือนามธรรม บุญคือความสุขใจ บุญ คือจิตที่มันสว่างมันส่องแผ้วของมัน บุญเป็นอย่างนั้น

ไอ้ที่ลากจากข้างนอก มันลากที่ควรได้และลากที่ไม่ควรได้ ลากที่เป็นลากของเรา ลากที่ควรได้ เราทำของเราด้วยความเพียรความวิริยะอุตสาหะเป็นความถูกต้อง เหมือนกัน นี่ใจมีจิตที่ปฏิ-สัมมาปฏิ ปฏิที่ถูกต้อง ปฏิที่ผิด ความเห็นผิด แม้แต่ลาก ความคิดเราก้เป็นลากอันหนึ่ง ปัญญาเราก้เป็นลากอันหนึ่ง ลากที่มันเกิดขึ้นมากับเรา แล้วเรามีสติสัมปชัญญะใคร่ครวญ หลีก คั่นคว่า เปลี่ยนแปลงมัน เปลี่ยนแปลงจากโลกีย์ปัญญา ปัญญาที่เราแสวงหากันเพื่อชีวิตปัจจุบันนี้กับชีวิตของเราเองที่ต้องเดินทางไกล

จิตนี้เป็นนักท่องเที่ยว มันจะเวียนไปหมุนไปของมัน แล้วเราสงสารตัวเราไหม

เวลาเราตายไปเป็นเราไหม เวลาเราตายไป นาย ก. ตายไป ไปเกิดเป็นนาย ข. แล้วนาย ข. กับนาย ก. เกี่ยวกันได้อย่างไร จิตในปัจจุบันนี้ตายไปเกิดชาติใหม่ มันเป็นเราไหม มันเป็นคนใหม่นั้นนะ แต่คนใหม่มันก็สืบเนื่องมาจากบุญกุศลของเรา แล้วที่เราในปัจจุบันนี้เรามาจาก

ไหนด เรามาจากไหน แล้วบุญกุศลที่เราสร้างมามันมาจากไหน ถ้าบุญกุศลไม่สร้างมา เรามาตั้งอยู่
นี่กันได้อย่างไร

เกิดเป็นคนนี้มนุษย์สมบัติ อริยทรัพย์อันนี้สำคัญมาก สำคัญนะ เพราะอริยทรัพย์ ทรัพย์ที่
เป็นมนุษย์มันมีร่างกายกับจิตใจมันบีบคั้นเรา ร่างกายมันหิวตลอด มันต้องการใช้ตลอด มัน
ต้องการอาหารตลอด แล้วมันบีบคั้นเรานะ ถ้าเราศึกษาธรรมะ เราจะเข้าใจ พอเข้าใจบีบมันจะ
ตื่นตัว แต่ถ้าเราเป็นคนหยาบ มันก็เป็นธรรมดา มันก็เรื่องธรรมดา ก็คนต้องมีอาหาร คนก็ต้องมี
เครื่องใช้สอยนะมันเป็นเรื่องธรรมดา ผิดพลาดไปก็ให้อภัยกัน สิ่งให้อภัยกันนะ ผู้ให้อภัยได้
บารมีธรรม ผู้ที่ผิดพลาดไปก็เรื่องของกรรม เรื่องของการแสวงหาเพื่อดำรงชีวิต

แต่ถ้าเป็นจิตใจที่มันสะอาดบริสุทธิ์แล้วนะ มันจะผ่อนคลาย

คุณสิ โรคที่เขาเป็นเจ็บไข้ได้ป่วยเกิดจากความเครียด หัวใจของคนที่ไม่มีความเครียดนะ
หัวใจของคนที่ไม่ทำอะไรในใจนะ ร่างกาย พลังงานมันใช้น้อยมาก อาหารที่เขาใช้จำกัน เขากิน
กันก็เพื่อดำรงชีวิตนะ มันจะกินน้อยกว่าเขา ใช้น้อยกว่าเขา ใช้น้อยกว่าเพราะอะไร เพราะ
ร่างกายมันไม่มีอะไรบีบคั้นมัน มันสะดวกสบายของมัน หัวใจยังมีความสุขมากขึ้น

วันนี้วันพระไง วันพระเราต้องค้นคว้า ต้องหาสมบัติของเรา สมบัติเป็นข้าวของเงินทอง
มันมาโดยบุญโดยกรรม โดยความเพียรความวิริยะอุตสาหะของเรา สมบัติจากภายในมันเกิดจาก
การกระทำของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น เราต่างหากเป็นคน
ค้นคว้าเอา สติก็ไม่มีขาย สติปัญญาต่างๆ ไม่มีขายในท้องตลาด สติปัญญา การกระทำต้องเกิด
จากเราเราถึงค้นหานี้

ทุกอย่างเกิดจากจิต สติเกิดจากจิต ปัญญาเกิดจากจิต แต่ไม่ใช่จิต ถ้าจิตมันเป็นของมัน จิต
มันมีวิชา ถ้าเกิดจากมันเป็นอวิชา เป็นความเห็นของจิต มันเป็นความเห็นแก่ตัวของมัน เป็น
ความที่ไม่เข้าใจมัน แต่ถ้าเป็นปัญญาเข้าไป ปัญญาไปรื้อค้น ถึงที่สุดแล้วนะ มันทำให้สะอาด
บริสุทธิ์ได้ ความผ่อนคลายอันนี้มีคุณค่ามาก

เราเกิดมามีหัวใจกับร่างกาย หัวใจนี้มีคุณค่ามาก แล้วถ้าเราฝึกฝนของเรา พุทโธฯ
กำหนดสติไป มันจะเห็นความมหัศจรรย์ เห็นความแปลกประหลาดนะ “สุขใดเท่ากับจิตสงบไม่

มี” เวลามันปล่อยวาง มันจะมหัศจรรย์มาก แล้วพูดออกสื่อความหมายแทบไม่ได้เลย แต่ในปัจจุบันนี้มันไม่ใช่อย่างนั้น ในปัจจุบันนี้เราไปศึกษาตำรากันมา แล้วเราพูดตามตำรากัน มันเลยไม่ซึ่งใจคนพูดไป เหมือนเขาเล่าว่า เหมือนเห็นสิ่งต่างๆ ที่เขาบอกมา ตัวเองไม่ได้ทำขึ้นมาเอง ตัวเองไม่ได้จับต้องขึ้นมาเอง มันเลยไม่ซึ่งใจของคนที่ทำนั้น เราทำสิ่งใดเพื่อประสบความสำเร็จ เราจะพูดได้เต็มปากเต็มคำของเรา เราค้นคว้าได้ เราทำได้ เป็นสมบัติของเรา เราพูดได้ชัดเจนมาก แล้วมันซึ่งหัวใจมาก นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อยังมีโอกาสอยู่นะ ถ้าเราประสบความสำเร็จขึ้นมาจะเป็นประโยชน์กับเรา

นี่พระที่หัวใจนะ ในบ้านของเรา นะ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก แต่พระอรหันต์ของเราละ ใจที่มันสิ้นจากกิเลสไป พระอรหันต์ของลูกเพราะเราเกิดมาด้วยพ่อด้วยแม่ ด้วยบุญด้วยกรรม สายบุญสายกรรม มีบุญมีกุศลกันมาก เพราะชีวิตนี้มีค่าที่สุด แล้วพ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา ชีวิตนี้แล้วเราทำประโยชน์ ประโยชน์จากพ่อจากแม่ แล้วประโยชน์ของเรา ถ้าได้ประโยชน์เรานะ นี่ประเสริฐที่สุด เอวัง